

Бюджетно-податкова політика та регіональний розвиток України

Матеріали
Міжнародної науково-практичної конференції

22 травня 2015 року

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ПОДАТКОВОЇ
СЛУЖБИ УКРАЇНИ

**Бюджетно-податкова політика
та регіональний розвиток України**

*Матеріали
Міжнародної науково-практичної конференції*

22 травня 2015 року

**Ірпінь
2015**

Рекомендовано до друку Вченюю радою

*Національного університету державної податкової служби України
(протокол № 11 від 23.04.2015)*

Редакційна колегія: Пашко П. В., д.е.н., професор; Тарангул Л. Л., д.е.н., професор; Андрущенко В. Л., д.е.н., професор; Воронкова О. М., д.е.н., професор; Новицький А. М., д.ю.н., професор; Пилипів В. В., д.е.н., професор; Швабій К. І., д.е.н., професор.

Бюджетно-податкова політика та регіональний розвиток України : матер. міжнародн. наук.-практ. конференції, 22 травня 2015 р. / Міністерство освіти і науки України, Національний університет державної податкової служби України. – Ірпінь : Видавництво НУДПСУ, 2015. – 556 с.

ISBN 978-966-337-380-5

Збірник містить матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Бюджетно-податкова політика та регіональний розвиток України», яка присвячена науковій школі професора Л. Л. Тарангула і відбулася 22 травня 2015 року на базі Національного університету державної податкової служби України.

Розглянута концептуальні засади бюджетно-податкової політики в сучасних економічних реаліях господарювання та визначено її вплив на фінансову безпеку держави. Досліджено особливості бюджетного та податкового регулювання регіонального розвитку з метою підвищення фінансової децентралізації та результативності реалізації регіональної політики держави. Розкрито теоретичні та практичні аспекти формування й оцінки податкового потенціалу регіону. Визначено ефективність імплементації міжнародного досвіду у податкову систему України. Обґрунтовано необхідність узгодження інституційного забезпечення податкового менеджменту з урахуванням досвіду європейських країн з метою впровадження процесу стратегічного бюджетного планування та прогнозування в Україні. Вивчені актуальні проблеми та перспективи реформування податкової системи України з урахуванням нормативно-правових засад її функціонування.

Видання призначено для науковців, викладачів, економістів, фінансистів, юристів, студентів вищих навчальних закладів, працівників органів державного управління, місцевого самоврядування та суб'єктів господарської діяльності.

Редакційна колегія не завжди поділяє думку авторів і не несе відповідальність за недостовірність опублікованих даних.

Тези друкуються в авторській редакції. За точність висловленого матеріалу відповідальність покладається на авторів.

УДК 336.143;336.221.4;332.1(477)(063)
ББК 65.9(4Укр)261.3-18я431

ISBN 978-966-337-380-5

© Видавництво Національного
університету ДПС України, 2015

ЗМІСТ

<i>Вступне слово.....</i>	16
Андрющенко В. Л.	
Чи існує проблема множинності податків? (Дрібні податки, збори і платежі у країнах Свіросоюзу).....	18
Анисимова М. Ф.	
Бюджетно-налоговая политика и евроинтеграционные планы Украины: достижим ли баланс между «ХОТИМ» и «МОЖЕМ»?.....	21
Бакаєва О. Ю.	
К вопросу о косвенном налогообложении в области таможенного дела: политico-правовой аспект	26
Баранник Л. Б.	
Виховання податкової культури як напрям розвитку податкової політики в Україні.....	34
Беликов Е. Г.	
Социальные ориентиры правовой политики государства в бюджетной и налоговой сферах	38
Білоус В. Т.	
Бригінець О. О.	
Вплив реалізації механізму податкового компромісу на стан фінансової безпеки держави.....	43
Боголіб Т. М.	
Пріоритетні напрями бюджетної політики України в умовах структурних реформ	47
Борейко Н. М.	
Сучасний стан оподаткування суб'єктів електронної комерції в Україні податком на прибуток підприємств	53
Бугай Т. В.	
Напрями реформування фінансового забезпечення місцевого самоврядування в Україні	56

Булана О. О.	
Уніфікація підходів до визначення справедливої ціни методами визначення митної вартості товарів та трансфертного ціноутворення.....	60
Буряченко А. Є.	
Урбанізація та регіональний розвиток.....	64
Вацлавський О. І.	
Питання вдосконалення діяльності державної фінансової інспекції України	68
Вдовиченко А. М.	
Концепція функції реакції фіiscalної політики в емпіричних дослідженнях	72
Герус Ю. В.	
Проблеми оподаткування медичного страхування в Україні	76
Гладченко Л. П.	
Роль фіiscalної консолідації у забезпеченні сталого розвитку урядових фінансів.....	81
Гордей О. Д.	
Вплив реалізації бюджетної політики на рівень життя населення.....	85
Городєнко М. Г.	
Олігархічна економіка України як виклик демократії	89
Гордійчук М. В.	
Проблема наукового осмислення дефініції терміна «електронний документ»	95
Грищенко В. В.	
Правові засади оподаткування міжнародних грантів, отриманих українськими суб'єктами господарювання	98
Гусятинський М. В.,	
Гусятинська А. М.	
Фінансово-організаційні механізми інноваційного розвитку національної економіки	102

Дем'янчук І. А.	
Фіiscalний механізм в системі формування і використання державних ресурсів	106
Дем'янчук О. І.	
Фактори, що зумовлюють фінансові втрати у фінансовому потенціалі регіонів України	112
Дедушева М. В.	
Нові підходи до прогнозування податкових надходжень на регіональному рівні	117
Довгаль Л. П.	
Особливості оподаткування акцизним податком в умовах реформування податкової системи	121
Долгий О. А.	
До обговорення проєкту концепції інноваційного розвитку національного університету ДПС України на період до 2020 року	124
Долгий О. О.	
Понятійно-правовий аспект податкової діяльності в Україні	129
Дубонос А. С.	
Соціально-економічний моніторинг територій: поняття та роль при здійсненні бюджетного регулювання	134
Ермакова Е. А.	
Российская практика применения патентной системы налогообложения	138
Євсєєва І. О.,	
Колосов О. О.	
Реформування податкової системи Молдови в межах угоди про асоціацію. Перспективи для України.....	142

Євтушенко Г. І., Куценко В. І.	
Фінансово-економічний чинник соціального розвитку сільських територій (механізми його забезпечення).....	147
Євтушенко Н. М.	
Розвиток бюджетної децентралізації місцевого самоврядування на сучасному етапі	152
Забарна Т. А.	
Оцінка новацій в податку на прибуток підприємств щодо визначення об'єкта оподаткування	156
Задорожня Л. А.	
Декларування як індикатор податкової культури	159
Залізко В. Д.	
Середньострокове прогнозування рівня бідності сільського населення України з урахуванням змін в оподаткуванні майна.....	162
Зубрицький А. І.	
Економічні передумови застосування фіiscalьних інструментів реалізації експортного потенціалу	165
Зубріліна В. В.	
Місцеві податки та збори як основа фінансової автономії органів місцевого самоврядування	169
Кандиба С. В.	
Податкові засоби державної підтримки працевлаштування інвалідів.....	173
Капнур І. Г.	
Фіiscalний механізм у контексті розвитку соціальної сфери	177
Капелюш А. А.	
Концептуальні засади взаємодії фіiscalної та монетарної політики в Україні	181

Карлін М. І.	
Необхідність посилення регіонального аспекту при комплексному проведенні адміністративно- територіальної та фіiscalної реформи в Україні	185
Касперович Ю. В.	
Податкове стимулювання експортно-орієнтованих галузей національної економіки.....	190
Касьяnenko Л. М.	
Зміст фінансової діяльності держави та органів місцевого самоврядування.....	195
Касьяnenko А. М., Фоменко Ю. О.	
Проблеми результативності функціонування бюджетної системи	199
Кириленко О. П., Тулай О. І.	
Екологічна компонента бюджетно- податкової політики держави в контексті ідеології сталого людського розвитку	203
Клиновий Д. В., Петровська І. О.	
Податковий потенціал природного багатства України.....	207
Князькова В. Я., Каракуш Д. А.	
Вдосконалення податкового контролю як необхідна умова реформування податкової системи	212
Коваленко Ю. М.	
Структурування інституційного середовища податкової системи в Україні	216
Козарезенко Л. В.	
Особливості формування стратегії державного фіnансового регулювання людського розвитку	220

Коляда Т. А.	
Бюджетна стратегія як вектор руху до забезпечення сталого розвитку України.....	224
Копчинська К. О.	
Європейські тенденції в оподаткуванні прибутку підприємств.....	228
Корж М. А.	
Фіiscalні інструменти застосування прямих іноземних інвестицій в українську економіку	231
Коробкіна Н. Г.	
Аналіз системи податкових пільг з податку на доходи фізичних осіб у США.....	236
Короткевич О. В.	
Оцінка впливу на доходи бюджету бюджетної заборгованості	239
Коротун В. І.	
Перспективи підвищення фіiscalної ефективності податкової системи України	243
Крамаренко О. А.,	
Ковтун В. П.	
Необхідність реформи органів місцевого самоврядування в Україні за принципами децентралізації влади	247
✓ Криссоватий А. І.	
Основні парадигми освіти	251
Кужелев М. О.,	
Сокирко О. С.	
Проблеми оподаткування діяльності страхових компаній у умовах фіiscalової кризи	255
Кузькін Є. Ю.	
Перспективи розширення дохідної спроможності місцевих бюджетів.....	259

Лазурко Н.	
Управління фіансами домогосподарств як інструмент забезпечення їх фіансової безпеки	263
Лєлюк Ю. В.	
Оподаткування благодійних організацій у сучасних умовах господарювання	267
Лещук І. В.	
Податковий контроль та протидія ухиленню від оподаткування у системі податкового адміністрування.....	271
Лисецька Н. М.	
Формування вітчизняної фіансово-правової системи у контексті врахування досвіду європейських країн	276
Лісовий А. В.,	
Лісова Т. А.	
Удосконалення єдиного податку як джерела розвитку сільських територій	280
Лобода Н. О.	
Конвергенція фіiscalної політики: свіроінтеграційний контекст	284
Луніна І. О.	
Напрями удосконалення бюджетної підтримки розвитку регіонів України	286
Макарчук І. М.	
Бюджетне регулювання регіонального розвитку	290
Малишкін О. І.	
Коригування прибутку до оподаткування в Україні і Німеччині: аналіз сумісності	295
Малишко В. В.	
Бюджетно-податкова політика України	299
Мартиненко В. В.	
Теоретичні підстави розробки проблеми податкової безпеки держави	303

Мартинюк В. В.

Проблеми інноваційного розвитку вищої освіти України
в контексті бюджетно-податкової політики 307

Матвійчук Л. О.

Щодо інформатизації оподаткування 310

Матухно М. О.

Тенденції і детермінанти відшкодування ПДВ в Україні 314

Махніч Ю. С.

Щодо питання мінімізації оподаткування
великими платниками податків 318

Мельник М. І.,

Олійник Н. Р.

Еволюція підходів до фіскального регулювання бізнесу
в умовах становлення наукової картини світу 322

Мельничук Г. С.

Податкові пільги з податку на прибуток
підприємств в Україні: сучасні реалії
та напрями реформування 327

Михайленко С. В.

Податкове навантаження як критерій
ефективності податкової політики 331

Нікітіна Л. О.,

Кобилянський М.

Місцеві бюджети як інструменти
регулювання регіонального розвитку 334

Новицька Н. Б.

Інформатизація як складова
податкової стратегії України 337

Новицький А. М.

Щодо децентралізації влади в Україні:
фінансово-адміністративний аспект 340

Огінська А. Ю.

Класифікаційні ознаки видатків
бюджету на соціальний захист 344

Огороднікова І. І.

Сучасний стан виконання угоди про асоціацію в Грузії:
позитивний досвід для України 347

Островерх Р. Е.

Прибуткове оподаткування страхових
компаній та його роль у забезпеченні ефективності
податкової системи України 351

Панура Ю. В.,

Іваншина О. С.

Актуальні питання оподаткування 356

Параниця Н. В.

Зарубіжний досвід регіонального фінансування 360

Пашко П. В.,

Пашко Д. В.

Щодо подальшого розвитку податкової та митної справи 363

Першико Л. О.,

Недашківська Л. О.

Бюджетно-податкова політика:
завдання та пріоритети реалізації 374

Петрова І. П.

Законність у сфері оподаткування 377

Пилипів В. В.

Напрями децентралізації управління в Україні:
фіскальний та територіальний аспекти 381

Писарєва Е. Г.

Бюджетно-правовая политика в системе
финансово-правовой политики 385

Письменний В. В.

Соціальні виклики оподаткування нерухомості 390

Піскова Ж. В.

Актуальні проблеми реформування системи
оподаткування природокористування в Україні 394

Покачалова Е. В.

Довговая фінансово-правовая політика
як разновидність фінансової
і бюджетно-правової політики 398

Поляков М. Й.

Фінансування інвестицій
у розвиток сфери зв'язку України 406

Прокопенко І. А.,

Гаврилова В. О.

Залучення міжнародних інвестицій
в Україну засобами оподаткування 411

Пугач В. О.

Податкове регулювання діяльності
нафтогазових компаній на базі рентних платежів 414

Раскалей М. О.,

Лимар О. С.

Міжнародні аспекти подвійного оподаткування 418

Рінна М. Б.

Податкове стимулювання розвитку
недержавного пенсійного забезпечення в Україні 422

Романенко В. В.

Програмно-цільові підходи оцінювання
ефективності податкової політики держави 426

Серебрянський Д. М.

Методи оцінки ефективності адміністрування ПДВ
в органах фіiscalної служби України 430

Синчак В. П.

Податкова політика стимулювання розвитку
молодіжного підприємництва в Україні 434

Скоромцова Т. О.

До питання методології контролю за трансфертним
цінуутворенням в Україні 439

Скворцова С. Я.

Теоретичні засади фіiscalного федералізму 442

Смірнова О. М.

Облікові нюанси визначення оподатковуваного
прибутку підприємств в Україні 446

Соколовська О. В.

Міжнародний досвід застосування
системи спрощеного оподаткування суб'єктів
малого та середнього бізнесу 450

Стадник М. В.

Адміністрування універсальних акцизів: досвід Індії 454

Стародуб Д. М.

Проблеми декларування доходів
фізичних осіб в Україні 458

Стоян В. І.

Актуальні питання податкової політики 462

Сухіна О. М.

Методичні підходи до диференціації
екологічного податку в регіональному розрізі 466

Сушкова О. Є.

Податкові ризики фінансової забезпеченості регіону 471

Тарангул Л. Л.,

Хом'як М. С.

Теоретичні аспекти формування
фінансового простору регіонального розвитку 475

Тарангул В. І.

Вихідні поняття механізму бюджетного
стимулювання регіонального розвитку 480

Тараненко В. Є.	
Аналіз ефективності змін податкового законодавства з питань регулювання місцевого оподаткування в Україні.....	483
Твердохлібова Д. В.	
Операції з кредитування банками-резидентами корпоративного сектору України в іноземній валюті: внесок у доходи бюджету України.....	488
Точиліна І. В.	
Обґрунтування концептуальних зasad та практичних напрямів вдосконалення системи податкових пільг в Україні.....	493
Трубін І. О.	
Напрями удосконалення правового регулювання об'єкта оподаткування податку на додану вартість	497
Федоренко А. В.	
Стимули до легалізації оплати праці: податкові пільги і податкові санкції	501
Fedchyshyn Yuriy	
The Definition of a Taxable Person in the European Union	505
Фетісова С. В.	
Руженська Т. М.	
Концептуальні засади державного регулювання розвитку електроенергетичної галузі в Україні.....	509
Химичева Н. І.	
Доктринальные аспекты финансово-правовой политики	513
Хмелюк А. А.	
Основні напрями взаємодії ДСФМ та ДФС в Україні	519
Цимбалюк С. Я.	
Екологічне підприємництво як складова конкурентоспроможної національної економіки.....	523

Цимбалюк А. В.,	
Цимбалюк С. Я.	
Ефективна податкова політика – шлях до соціально-економічного та екологічно безпечного зростання України	527
Цимбалюк І. О.,	
Шемедюк Л. В.	
Сутність та роль податкового адміністрування у системі державного податкового менеджменту	532
Чуркіна І. Є.	
Бюджетна децентралізація: новітні зміни законодавства.....	537
Шавло І. А.,	
Шкуренко Н. Г.	
Деякі аспекти існування корупційних ризиків у фіiscalьних органах	540
Швабій К. І.	
Напрями реформування ПДФО в Україні	543
Шкура І. С.	
Роль податків у консолідації фінансового забезпечення територіальних громад	548
Яременко Л. М.	
Сутність та основні напрями бюджетної політики в сучасних умовах.....	552

Отже, для забезпечення достатнього рівня податкових інходжень, необхідно здійснити перехід від фіскальної її спрямованості до стимулюючої соціально-економічний розвиток, який можливий лише за умови вищого рівня збирання податків і зборів на підставі добрі налагодженої співпраці та взаєморозуміння всіх суб'єктів податкових відносин.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Макаров Г. В. Очікувані ризики у процесі децентралізації влади в Україні. Аналітична записка [Електронний ресурс] // НІСД. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/1021/>
2. Електронний ресурс. – – Режим доступу: <https://www.facebook.com/decentralizationua/photos/pcb>.
3. Абібок Ю. Реформа місцевого самоврядування, або Децентралізація на короткому повідку /[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rbc.ua/ukr/analytics/show/reforma-mestnogo-samoupravleniya-ili-detsentralizatsiya-na-21012015115300>
4. Електронний ресурс. – сайт Міністерства фінансів України

А. І. Крисоватий, д.е.н.,
Тернопільський національний
економічний університет

ОСНОВНІ ПАРАДИГМИ ОСВІТИ

Засадничими чинниками сучасної економіки у мінливому сьогодені все частіше постають наука й освіта. Визначеність останньої як найбільш пріоритетної сфери життя і діяльності зумовлено новими вимогами цивілізації, яка демонструє перехід від індустріального виробництва до суспільства науково-інформаційних технологій. ЮНЕСКО проголосило ХXI століття «Ерою освіти», акцентувавши увагу на глобальних тенденціях розвитку вищої освіти. Сформульоване в Декларації нове бачення перспектив останньої вказало на ключові ціннісні орієнтири створення нової інтегральної освітньої парадигми – гуманізацію, людиновимірність, відповідність вимогам глобалізованого суспільства.

Парадигма – поняття полісемічне, яке використовується в різних галузях знання, має декілька трактувань і буквально означає «приклад», «зразок». Уперше даний термін був введений по-литовістом Г. Бергманом (1744–1814 рр.) для характеристики дієвості нормативної функції методології, а до широкого вживання «як інструмент наукознавства» увійшов з виходом знаменитої праці «Структура наукових революцій» (1962 р.) американського лідер-історико-еволюціоністського напряму в філософії науки Томаса Куна. Під парадигмою останній розумів визнані всіма наукові досягнення, які протягом певного часу дають науковому загалу модель постановки проблем та їх розв’язання.

З 1990-х років термін «парадигма» набув освітнього змісту і міцно закрішився в особистісно активному освітнянському просторі. Загалом парадигмальний аналіз досліджень у соціогуманітарній наукі наявний у розробках таких зарубіжних вчених: Дж. Агассі, І. Лакатоса, К. Поппера, С. Тулміна, П. Фойєрабенда, М. Фінокьяро, Дж. Холтона. Найпотужніша хвиля наукової революції парадигмальної переорієнтації освітніх систем України і

Росії припадає на 1995–1999 роки, коли виголошенні відповіді альтернативи і класифікації. Серед науковців близького зарубіжжя парадигмальний підхід у педагогіці та дидактиці зокрема використовували Ш. О. Амонашвілі, О. Г. Асмолов, С. В. Бондаревська, Н. В. Бордовська, А. П. Валицька, Б. С. Гершунський, І. А. Колесникова, Г. Б. Корнетов, В. В. Кумарін, С. В. Кульничевич, Н.С. Ладижець, А.О. Лігоцький, Ф.Т. Михайлов, О. М. Новиков, В. А. Петровський, О. Г. Прикота, А. О. Реан, В. М. Розін, Х.Г. Тхагапсоев, В. Д. Шадріков, Г. П. Щедровицький, Є. Я. Ямбург та ін. Парадигмальнє осмислення соціокультурної ситуації у сфері вітчизняної освіти окреслено у працях В. П. Андрушенка, Г. О. Балла, І. А. Зязюна, С. Ф. Клепко, К. В. Корсака, В. Г. Кременя, В. І. Лугового, В. С. Лутая, В. І. Мадзігона, В. А. Нікітіна, В. О. Огнєв'юка, Г. М. Сагач, А. В. Фурмана та інших авторів.

Хоча проблемі осмислення концепції парадигми у педагогіці присвячена величезна кількість наукових праць, однак і до сьогодні немає чіткого розмежування понять «педагогічна парадигма» і «парадигма освіти» (чи «освітня парадигма»). Серед наукового загалу немає й однозначного підходу щодо класифікації парадигм.

За теорією освітньої діяльності (А. В. Фурман), доречно й науково віправдано говорити про чотири основні парадигми освіти в історії людства: 1) науково-технократичну, 2) езотеричну, 3) гуманітарну та 4) вітакультурну. За основоположним змістом перша парадигма співвідноситься із європейською (Я. А. Коменський), просвітницькою (Х. Г. Тхагапсоев), авторитарно-імперативною (Ш. О. Амонашвілі), традиційно-інформаційною (С. В. Бондаревська), соціоцентричною (І. А. Зязюн, Г. М. Сагач), адаптаційною (В. К. Корсак), епістемологічною (П. Г. Щедровицький), пізнавально-трансляційною (А. В. Фурман), когнітивною (С. А. Ямбург) та іншими аналогічними парадигмами, узагальнюючи здобутий науково-методологічний матеріал на новому, системно-ієрархічному рівні осмислення. При цьому наступник як об'єкт безперервного педагогічного впливу та виконавець чітко визначених соціальних функцій покликаний засвоювати і

відтворювати наукові знання у зовні заданій методичній послідовності під девізом: «знання – сила!», орієнтуючись на еталон, ідеал та нормативи, за якими звіряються його підготовка, вихованість, освіченість.

Певною мірою відсторонено від вищеназваної обґрутовується І. О. Колесниковою езотерична парадигма, що опрацьована упродовж віків у східоазіатській традиції освітнього та філософського практикування. Її мета – пошук і підготовка Учня як носія потаемного прихованого досвіду, освяченої мудрості, котрий спроможний усвідомлювати всі речі за один раз, подібно спалаху блискавки, а під наставницьким впливом Учителя він йде і приєднується до незмінної, вічної Істини, змінноє свої людські якості під девізом: «усвідомлення – сила!». Вказана парадигма посідає в історії та культурі людства особливе місце і, на наш погляд, самодостатньо відповідає усім основним парадигмальним параметрам.

Третя парадигма змістовно об'ємає різноаспектний матеріал, що позначається коренем гуман (гуманна, гуманістична, гуманітарна, гуманізації освіти) і назвами підтримувальна (Г. Б. Корнетов), «природо-відповідна» (В. В. Кумарін), критично-креативна (В. К. Корсак), «проектно-естетична» (Х. Г. Тхагапсоев), особистісна» (Є. А. Ямбург), «суб'ективності» (В. А. Петровський). Її основна мета – педагогічне плекання гуманної особистості, яка не лише споживає культурні цінності, а й примножує їх, і, що найголовніше, сама постає самоцінним суб'єктом суспільного розвитку, а не його чинником чи засобом, у постійному діалозі й полілозі з педагогом у ситуації їхньої вартісно-смислової рівності під девізом: «пізнання – сила!».

Вітакультурна парадигма (А. В. Фурман) інтегрує здобутки своїх попередниць, тобто не тільки переносить окремі цінності, норми, методи і техніки дослідження із відомих теоретичних систем, а й задіє висновки і наслідки різних концепцій і теорій для пояснення, прогнозування і проектування відомих та нових експериментальних даних у царині педагогіки і сфері освіти загалом. Крім того, вводиться ряд новітніх культурних універсалій як основа понятійно-категорійного кодування найскладніших явищ

дійсності (дім, ковітальна спільнота, культурне тіло, духовна аура суспільства), які об'єднані своєрідним синтезом культури і життя, праці і суспільства. Відтак учень постає як професійний освітнін, тобто як учасник організованого культуrottворення, яке здійснюється у паритетній співдіяльності та розвивальній взаємодії з учителем та іншими учнями і спричиняє його саморозвиток як суб'єкта, особистості, індивідуальності та універсуму під девізом: «творення – сила!».

Вищевикладене дає підстави констатувати виняткову складність і невизначеність на сучасному етапі проблеми осмислення методологічної концепції парадигми у соціогуманітарній науці і освіті зокрема. Аналіз наукових досліджень вітчизняних і зарубіжних науковців свідчить про неоднозначність трактування дефиніцій та понять «парадигма» «освітня парадигма» і «парадигма освіти». Сучасною наукою запропоновано величезну кількість класифікацій освітніх парадигм, що спричиняє ситуацію явної парадигмальної надлишковості та відсутністю парадигмальної чіткості в освітньому просторі. Відтак виокремлені нами основні парадигми освіти – науково-технократична, езотерична, гуманітарна, вітакультурна – спираються на чітко визначену структуру парадигми (за концепцією Т. Куна) і за принципом взаємодоповнення характеризують освіту як складну, відкриту, нелінійну соціальну систему, соціальний інститут і сферу духовного виробництва.

**М. О. Кужелев, д.е.н.,
О. С. Сокирко,
Національний університет
ДПС України**

ПРОБЛЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ В УМОВАХ ФІНАНСОВОЇ КРИЗИ

Прийняті зміни до Податкового кодексу України передбачають, з одного боку, розширення бази оподаткування, а з іншого – впровадження нової змішаної системи оподаткування страховиків, що фактично призведе до збільшення податкового налаштування на доходи від надання страхових послуг [1]. Водночас більшість страхових компаній уже сьогодні є нерентабельними або малорентабельними. Так, за даними фінансової звітності ПрАТ «СТ «Іллічівське» за результатами перших шести місяців 2014 року, тільки п'ятнадцять з сімнадцяти компаній, що входять до її структури, рентабельні зі страхових продуктів КАСКО, лише вісім страхових компаній з сімнадцяти є рентабельними з ОСАЦВ [2].

На фінансовому стані компанії позначається й різке зростання вартості споживчого кошика медикаментів – на 75 % і запчастин до автомобілів – на 110 % порівняно з попереднім роком [2]. Крім того, класичні страхові компанії несуть значні витрати на утримання агентських мереж, виконуючи певні соціальні зобов'язання перед робітниками та суспільством.

Слід нагадати, що найбільшою перевагою податкової реформи 2015 року уряд позиціонував зниження податкового навантаження на Фонд оплати праці. Однак за нинішніх економічних умов страховики не зможуть цим скористатися, оскільки анонсованого зниження ставки единого соціального внеску (ЕСВ) на практиці здійснено не було. Це пояснюється тим, що запропоноване зменшення ставки нарахування ЕСВ можливе лише за